Wijzer op Weg!

Zakboekje

512780_237_WOW_zakboekje.indd 1 2/09/17 11:37

Handleiding

WoW! is het zakboekje van *Wijzer op Weg*. *Wijzer op Weg* is ontwikkeld voor jongeren met dyslexie, maar is breed inzetbaar voor alle jongeren die zich willen verbeteren op het vlak van studeren, schrijven en/of plannen. De stapsgewijze structuur en de tips uit *Wijzer op Weg* zijn in dit zakboekje opgenomen. Bovendien is er ruimte voorzien om het boekje te individualiseren op jouw maat. Je kunt in dit zakboekje zelf je persoonlijke voorkeuren en strategieën bijhouden.

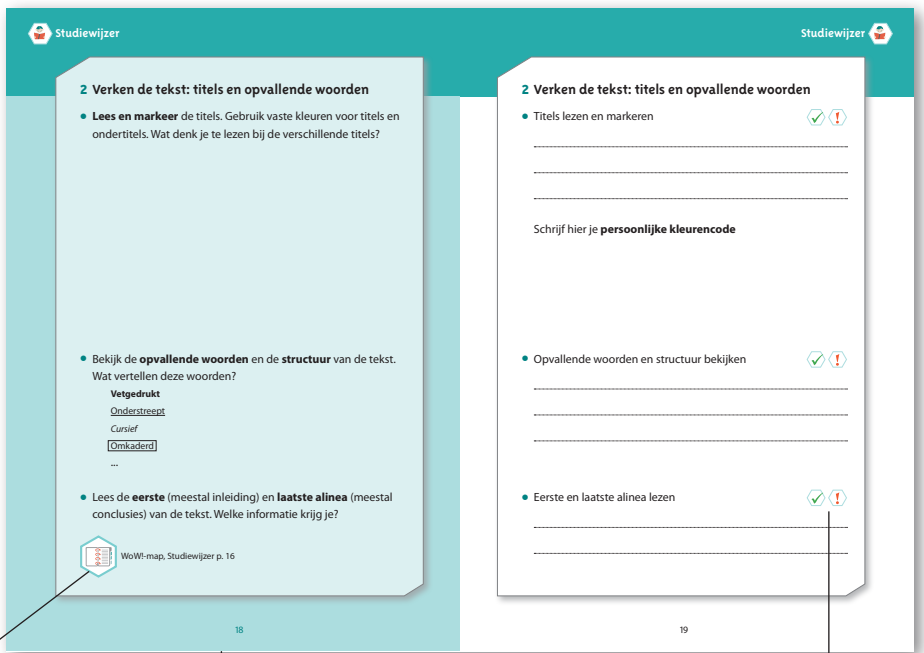
Door het handige zakformaat van het *WoW!-zakboekje* kun je dit boekje altijd en overal inzetten als houvast. Zo kun je ook thuis of in andere lessen oefenen wat je via de begeleiding met *Wijzer op Weg* hebt geleerd.

Dit icoontje verwijst naar de pagina's over deze stap in de kopieerbundel in *Wijzer op Weg*. In de kopieerbundel vind je de volledige toelichting bij deze stap en de oefeningen die je helpen om dit *WoW!-zakboekje* aan te vullen.

512780_237_WOW_zakboekje.indd 2 2/09/17 11:37

Hoe werk je met het WoW!-zakboekje?

Op de linkerpagina krijg je steeds een overzicht van alle stappen.

- De volle opsommingstekens (● ■ ▶) zijn stappen die je sowieso moet toepassen.
- Bij de lege opsommingstekens (○ □ ▷) maak je een keuze.

- Omcirkel het groene vinkje als deze stap goed verloopt. Op de lijntjes schrijf je de tips, informatie en gebruikte tools die je aanpak succesvol maken.
- Omcirkel het oranje uitroepteken als deze stap nog niet zo goed lukt. Op de lijntjes schrijf je waar je precies op moet letten en hoe je hierin nog kunt verbeteren.

512780_237_WOW_zakboekje.indd 3 2/09/17 11:37

512780_237_WOW_zakboekje.indd 4 2/09/17 11:37

Inhoudsopgave

Tijdwijzer

1 Maak een lange-termijnplanning

2 Maak een korte-termijnplanning

3 Gebruik een extra hulpmiddel: to-dolijstjes

Studiewijzer

1 Bekijk de leerdoelen en inhoudsopgave

2 Verken de tekst: titels en opvallende woorden

3 Lees de tekst globaal door

4 Lees de tekst en begrijp wat je leest

5 Maak een schema of samenvatting

6 Onthoud de leerstof en controleer

7 Herhaal de leerstof en controleer

Schrijfwijzer

1 Zoek informatie over de tekstsoort, de doelen, de richtlijnen en de beoordelingscriteria van de schrijfopdracht

2 Brainstorm: schrijf je voorkennis en ideeën over het onderwerp uit in een mindmap

3 Zoek informatie en vul je mindmap verder aan

4 Orden de informatie in de mindmap en zoek verbanden

5 Schrijf de tekst

6 Herlees, schrap en herschrijf

7 Verzorg de lay-out

Zelfwijzer

Rekening houden met eigen succesfactoren en aandachtspunten

512780_237_WOW_zakboekje.indd 5 2/09/17 11:37

Tijdwijzer

512780_237_WOW_zakboekje.indd 6 2/09/17 11:37

Tijdwijzer

1 Maak een langetermijnplanning

2 Maak een kortetermijnplanning

3 Gebruik een extra hulpmiddel: to-dolijstjes

512780_237_WOW_zakboekje.indd 7 2/09/17 11:37

1 Maak een langetermijnplanning

- Stel een langetermijnplanning op.
  Informeer vooraf wat er voor een bepaald vak van je wordt verwacht (taken, toetsen of examens, literatuur …). Duid alle belangrijke data of deadlines aan, ook voor je persoonlijke activiteiten.
  - ▫ Jaarplanning
  - ▫ Semesterplanning
  - ▫ Maandplanning
  - ▫ .....

- Breng **structuur** aan in je langetermijnplanning.
  Gebruik daarvoor een persoonlijke **kleurencode**
  (bv. examenperiode = blauw, vakantiedagen = rood, deadlines opdrachten = geel ...).

WoW!-map, Tijdwijzer p. 16

512780_237_WOW_zakboekje.indd 8 2/09/17 11:37

1 Maak een langetermijnplanning

- Een langetermijnplanning opstellen
  Welke taken staan er gepland? Welke data of deadlines moet je halen?

- Werk hier je persoonlijke structuur en kleurencode uit.

512780_237_WOW_zakboekje.indd 9 2/09/17 11:37

2 Maak een kortetermijnplanning

Op basis van je langetermijnplanning maak je een kortetermijnplanning (bv. weekplanning).

- Plan **concreet**, **realistisch** en **flexibel**.
  - **Concreet**
    - Stel geen vage doelen, maar maak het concreet (dag, vak, hoofdstuk, hoeveel tijd, volgorde …).
  - **Realistisch**
    - Deel omvangrijke doelen op in kleinere, concrete subdoelen.
    - Pas je tijdsinschatting indien nodig aan.
  - **Flexibel**
    - Bouw ruimte in voor onverwachte zaken (= bufferzones).
    - Plan voldoende pauzes in.
- Breng **structuur** aan in je kortetermijnplanning. Gebruik hiervoor een persoonlijke **kleurencode** (bv. lestijd = geel, ontspanning = groen ...) of maak gebruik van **symbolen** (bv. ! = opdracht).

WoW!-map, Tijdwijzer p. 21

512780_237_WOW_zakboekje.indd 10 2/09/17 11:37

2 Maak een kortetermijnplanning

- Concreet, realistisch en flexibel plannen
  - Concreet plannen

  - Realistisch plannen

  - Flexibel plannen

- Werk hier je persoonlijke structuur met kleurencode en/of symbolen uit.

512780_237_WOW_zakboekje.indd 11 2/09/17 11:37

3 Gebruik een extra hulpmiddel: to-dolijstjes

- Bepaal je **prioriteiten**. Maak een onderscheid tussen:
  - taken die erg belangrijk zijn of op korte termijn af moeten;
  - taken die minder belangrijk zijn of op langere termijn klaar moeten zijn;
  - taken die het minst belangrijk zijn.

- Om deze taken te onderscheiden kun je ook gebruikmaken van een kleurencode of van symbolen.

WoW!-map, Tijdwijzer p. 32

512780_237_WOW_zakboekje.indd 12 2/09/17 11:37

3 Gebruik een extra hulpmiddel: to-dolijstjes

- Bedenk op welke manier je je prioriteiten kunt bepalen.

- Werk hieronder een structuur uit met kleuren en/of symbolen zodat het verschil tussen de zeer belangrijke, minder belangrijke en minst belangrijke taken duidelijk wordt.

512780_237_WOW_zakboekje.indd 13 2/09/17 11:37

Studiewijzer

512780_237_WOW_zakboekje.indd 14 2/09/17 11:37

Studiewijzer

1 Bekijk de leerdoelen en de inhoudsopgave

2 Verken de tekst: titels en opvallende woorden

3 Lees de tekst globaal door

4 Lees de tekst en begrijp wat je leest

5 Maak een schema/samenvatting

6 Onthoud de leerstof en controleer

7 Herhaal de leerstof en controleer

512780_237_WOW_zakboekje.indd 15 2/09/17 11:37

1 Bekijk de leerdoelen en de inhoudsopgave

- Weet met welk **doel** je een tekst leest. Ga op zoek naar de leerdoelen. Bv. moet je alles grondig kennen of moet je je eigen mening kunnen geven over de tekst?

- Zoek en bekijk de **inhoudsopgave** van de cursus.
  De inhoudsopgave biedt een kapstok waaraan je alle kennis kunt vasthangen. Stem je planning hierop af.

- Stel jezelf **vragen** over de tekst. Zo kun je je voorkennis activeren.
  - Waar staat het hoofdstuk dat je gaat lezen?
  - Wat heb je nog onthouden van de lessen?
  - Wat denk je dat je in de tekst zult lezen?
  - Wat wil je zelf graag weten?
  - Wat denk je in een volgend hoofdstuk te lezen?
  - Wat weet je nog van de vorige hoofdstukken?

WoW!-map, Studiewijzer p. 8

512780_237_WOW_zakboekje.indd 16 2/09/17 11:37

1 Bekijk de leerdoelen en de inhoudsopgave

- Leerdoelen opzoeken

- Inhoudsopgave bekijken

- Jezelf vragen stellen

512780_237_WOW_zakboekje.indd 17 2/09/17 11:37

2 Verken de tekst: titels en opvallende woorden

- **Lees en markeer** de titels. Gebruik vaste kleuren voor titels en ondertitels. Wat denk je te lezen bij de verschillende titels?

- Bekijk de **opvallende woorden** en de **structuur** van de tekst. Wat vertellen deze woorden?

  Vetgedrukt

  Onderstreept

  Cursief

  Omkaderd

  ...

- Lees de **eerste** (meestal inleiding) en **laatste alinea** (meestal conclusies) van de tekst. Welke informatie krijg je?

WoW!-map, Studiewijzer p. 16

512780_237_WOW_zakboekje.indd 18 2/09/17 11:37

2 Verken de tekst: titels en opvallende woorden

- Titels lezen en markeren

Schrijf hier je **persoonlijke kleurencode**.

- Opvallende woorden en structuur bekijken

- Eerste en laatste alinea lezen

512780_237_WOW_zakboekje.indd 19 2/09/17 11:37

3 Lees de tekst globaal door

- Om een tekst globaal door te lezen, kun je kiezen uit verschillende mogelijkheden. Houd rekening met je leestempo en leesbegrip. Ontdek hoe jij een tekst het best (globaal) leest.

  - ☐ Zelf lezen
    - ▷ Hardop
    - ▷ In stilte

  - ☐ Voorleessoftware gebruiken
    - ▷ Luisteren en meelezen
    - ▷ Luisteren

  Je kunt ook kiezen voor een combinatie; eerst zelf lezen en daarna laten voorlezen of omgekeerd.

WoW!-map, Studiewijzer p. 22

512780_237_WOW_zakboekje.indd 20 2/09/17 11:37

3 Lees de tekst globaal door

- Zelf lezen

- Voorleessoftware gebruiken

512780_237_WOW_zakboekje.indd 21 2/09/17 11:37

4 Lees de tekst en begrijp wat je leest

- **Lees de tekst grondig door.**
  - Hardop
  - In stilte
  - Met voorleessoftware

- **Vertel** in je **eigen woorden** wat je leest (per alinea). Gebruik de **5W-vragen** (Wie, Wat, Waar, Wanneer, Waarom) + **1H-vraag** (Hoe).

- Als je iets **niet begrijpt**:
  - Ga terug tot waar je het wel begrijpt.
  - Duid aan wat je niet begrijpt.
  - Heb je dit deel correct gelezen?
  - Lees de titel opnieuw.
  - Zoek moeilijke woorden op in een woordenboek.
  - Kun je de betekenis achterhalen op basis van de context, je notities van de les of andere bronnen?
  - Kun je het opzoeken in een ander boek of op internet?
  - Vraag hulp indien nodig.

512780_237_WOW_zakboekje.indd 22 2/09/17 11:37

4 Lees de tekst en begrijp wat je leest

- Grondig lezen

- Vertellen in je eigen woorden (5W + 1H)

- Begrijpen wat je leest

512780_237_WOW_zakboekje.indd 23 2/09/17 11:37

- **Structureer** de tekst.
  - Gebruik de lijst met **signaalwoorden** (p. 60) en duid eventueel aan.
  - Schrijf **aantekeningen** bij de tekst. Denk aan voorbeelden, hoofdgedachte uitdrukken in kernwoorden, tekeningen, pijlenschema, woordverklaringen …
  - **Onderstreep of markeer** de belangrijkste woorden of zinnen. Gebruik daarvoor een duidelijke en persoonlijke structuur (bv. hoofdzaak = rood, vakterminologie = paars, onderstreept met potlood = voorbeeld ...).
- **Formuleer** de **hoofdgedachte** van de tekst. Stel je voor dat je de tekst kort moet presenteren aan iemand die er helemaal niets van af weet.

WoW!-map, Studiewijzer p. 34

512780_237_WOW_zakboekje.indd 24 2/09/17 11:37

- De tekst structureren
  - Signaalwoorden

  - Aantekeningen maken

  - Onderstrepen of markeren

  Werk hier je persoonlijke structuur uit.

- Hoofdgedachte formuleren

512780_237_WOW_zakboekje.indd 25 2/09/17 11:37

5 Maak een schema/samenvatting

Een schema of samenvatting is een hulpmiddel om de leerstof actief te verwerken, nog beter te begrijpen, te onthouden of te herhalen.

Om een tekst samen te vatten of te schematiseren denk je eerst na hoe je dit gaat doen. Ga na wat voor jou het best werkt:

- Schema in puntjes
  - Papier
  - Tekstverwerker met/zonder SmartArt
- Schema met Sprint Plus of Kurzweil 3000
- Mindmap
  - Papier
  - Mindmapsoftware
- Samenvatting (= doorlopende tekst)
  - Papier
  - Tekstverwerker
- Navertellen van de leerstof (geen schema of samenvatting)
  - Voor jezelf
  - Per twee of in groep

Bekijk zeker je markeringen en aantekeningen in de tekst (zie stap 4), welke werkwijze je ook kiest. Gebruik ze om je schema of samenvatting op te bouwen.

WoW!-map, Studiewijzer p. 54

512780_237_WOW_zakboekje.indd 26 2/09/17 11:37

5 Maak een schema/samenvatting

- Schema of samenvatting maken

512780_237_WOW_zakboekje.indd 27 2/09/17 11:37

6 Onthoud de leerstof en controleer

- **Onthoud** de leerstof.
  - Leer het **schema of de samenvatting** uit het hoofd.
    - Opzeggen
    - Opschrijven
  - Gebruik de **inhoudsopgave** om de leerstof uit te leggen.
  - Leer de **titels** van de inhoudsopgave uit het hoofd.
  - Ga op zoek naar **geheugensteuntjes**.

- **Controleer** jezelf: maak gebruik van **zelfcontroletechnieken**.
  - Neem de leerdoelen opnieuw door.
  - Noteer kernwoorden.
  - Maak je schema of samenvatting opnieuw.
  - Vul zelf de beknopte inhoudsopgave aan.
  - Gebruik afdekstroken of post-its.
  - Stel vragen op.
  - Maak voorbeeldexamens.
  - Spreek af met studiegenoten.
  - Maak oefeningen en controleer.
  - …

WoW!-map, Studiewijzer p. 69

512780_237_WOW_zakboekje.indd 28 2/09/17 11:37

6 Onthoud de leerstof en controleer

- De leerstof onthouden

- De leerstof controleren

512780_237_WOW_zakboekje.indd 29 2/09/17 11:37

7 Herhaal de leerstof en controleer

- **Herhaal** de leerstof.
  - Herhaal **regelmatig**: probeer de leerstof 3 à 4 keer te herhalen.
  - **Varieer** en herhaal **actief**. Gebruik je inhoudstafel en schema's of samenvattingen.
  - Herhaal **globaal**.
  - Herhaal in **detail**.

- **Controleer** jezelf: maak gebruik van zelfcontroletechnieken (zie stap 6).
  - Neem de leerdoelen opnieuw door.
  - Noteer kernwoorden.
  - Maak je schema of samenvatting opnieuw.
  - Vul zelf de beknopte inhoudsopgave aan.
  - Gebruik afdekstroken of post-its.
  - Stel vragen op.
  - Maak voorbeeldexamens.
  - Spreek af met studiegenoten.
  - Maak oefeningen en controleer.
  - …

WoW!-map, Studiewijzer p. 77

512780_237_WOW_zakboekje.indd 30 2/09/17 11:37

7 Herhaal de leerstof en controleer

- De leerstof herhalen

- De leerstof controleren

512780_237_WOW_zakboekje.indd 31 2/09/17 11:37

Tips voor toetsen en examens

Lees deze tips door en duid aan welke voor jou belangrijk zijn.

Meerkeuzevragen

1 **Lees** de **instructies** goed door.
   - Giscorrectie? Opgelet met gokken!
   - Geen giscorrectie? Laat geen vragen open!

2 **Lees** de **vraag** zorgvuldig.
   - Kijk nog niet naar de antwoorden.
   - Probeer de vraag in gedachten op te lossen.
   - Zoek nu jouw antwoord tussen de alternatieven.

3 **Lees** de **alternatieven** nauwkeurig.
   - Let op de sleutelwoorden 'altijd', 'nooit', 'niet' …
   - Duid de verschillen tussen de antwoorden aan met kleur. Zo zie je in één oogopslag waar de antwoorden verschillen.

4 Werk in **rondes**. Los eerst de gemakkelijke vragen op. Begin pas daarna met de vragen waarbij je niet zeker bent van het antwoord.

5 Zoek tussen de alternatieven het **best passende antwoord**.
   - Blijf niet twijfelen en/of veranderen.
   - Verbeter enkel als je het zeker weet (bv. bij een rekenfout).

6 Houd tijdens het examen de **tijd** in de gaten.

7 Vraag na je toets of examen ook feedback over je prestaties aan je leerkracht of docent.

512780_237_WOW_zakboekje.indd 32 2/09/17 11:37

Tips voor toetsen en examens

Lees deze tips door en duid aan welke voor jou belangrijk zijn.

Open vragen

1 **Lees** de **instructies** goed door: wat verwacht de leerkracht of docent van je?
2 **Lees alle vragen** een eerste keer door.
3 **Kleur** eventueel de **vraagwoorden** in de vraagzinnen en sta stil bij wat er precies gevraagd wordt.
4 Weet je het antwoord? Noteer onmiddellijk enkele **sleutelwoorden** die je in je antwoord wilt verwerken.
5 Begin met de voor jou makkelijkste vraag (zie '**rondes**' bij meerkeuzevragen).
6 Baseer je voor de volgorde zo mogelijk ook op de **puntenverdeling**. Voorkom zo dat je veel punten verliest wanneer je weinig tijd hebt.
7 Lees de vraag aandachtig door. Is het een **meervoudige vraag** (bv. Benoem én leg uit), gebruik dan een nummering of kleurtjes zodat je jezelf nadien eenvoudig kunt controleren op volledigheid.
8 **Schematiseer** op je kladblad de kernpunten van je antwoord.
   - Controleer.
   - Staat alles erin? Zijn je redeneringen te volgen?

512780_237_WOW_zakboekje.indd 33 2/09/17 11:37

9 **Schrijf** je antwoord uit.
   - Antwoord zo concreet mogelijk.
   - Gebruik signaalwoorden om verbanden aan te duiden.
   - Onderstreep eventueel belangrijke woorden, redeneringen of verbanden
   - Hoe uitgebreid antwoorden?
     - Definieer = eng.
     - Situeer/leg uit/schets = uitgebreider.

10 **Lees** je antwoord **na**.

11 Werk zo stap per stap verder tot je het examen hebt afgerond.

12 Houd tijdens het examen de tijd in de gaten.

13 Vraag na je toets of examen feedback over je prestaties aan je leerkracht of docent.

512780_237_WOW_zakboekje.indd 34 2/09/17 11:37

Mijn tips voor toetsen en examens

512780_237_WOW_zakboekje.indd 35 2/09/17 11:37

Schrijfwijzer

512780_237_WOW_zakboekje.indd 36 2/09/17 11:37

Schrijfwijzer

1 Zoek informatie over de tekstsoort, de doelen, de richtlijnen en de beoordelingscriteria van de schrijfopdracht

2 Brainstorm: schrijf je voorkennis en ideeën over het onderwerp uit in een mindmap

3 Zoek informatie en vul je mindmap verder aan

4 Orden de informatie in de mindmap en zoek verbanden

5 Schrijf de tekst

6 Herlees, schrap en herschrijf

7 Verzorg de lay-out

512780_237_WOW_zakboekje.indd 37 2/09/17 11:37

1 Zoek informatie over de tekstsoort, de doelen, de richtlijnen en de beoordelingscriteria van de schrijfopdracht

- Welke **soort tekst** moet je schrijven? Wat is het **doel** van je tekst? Bij een samenvatting ga je bijvoorbeeld anders te werk dan bij een tekst waarin je je mening moet formuleren.

- Zoek de **richtlijnen** van de schrijfopdracht op (bv. deadline, lengte en opbouw van de tekst, feedback, lay-out …).

- Zoek de **beoordelingscriteria** van de schrijfopdracht op (bv. beoordeelt de leerkracht/docent de manier waarop je je mening kunt onderbouwen? Worden spelfouten in rekening gebracht?).

WoW!-map, Schrijfwijzer p. 11

512780_237_WOW_zakboekje.indd 38 2/09/17 11:37

1 Zoek informatie over de tekstsoort, de doelen, de richtlijnen en de beoordelingscriteria van de schrijfopdracht

- Tekstsoort opzoeken

Het doel van de schrijfopdracht opzoeken

- Richtlijnen opzoeken

- Beoordelingscriteria opzoeken

512780_237_WOW_zakboekje.indd 39 2/09/17 11:37

2 Brainstorm: schrijf je voorkennis en ideeën over het onderwerp uit in een mindmap

- Brainstorm. Noteer je voorkennis en je ideeën.
  Structureer daarna je gedachten in een **mindmap**.
  - Mindmap op papier
  - Digitale mindmap

- Neem de volgende informatie op in je mindmap.
  - Beschrijf je **onderwerp** zo gedetailleerd mogelijk.
  - Beschrijf je **voorkennis** van het onderwerp.
  - Geef jouw **ideeën** over het onderwerp weer.

- Maak bij voorkeur een mindmap, maar er zijn ook andere mogelijkheden om je informatie op te slaan.
  - Spraakherkenningssoftware
  - (Klassieke) bandopnemer
  - Opnamesoftware

WoW!-map, Schrijfwijzer p. 18

512780_237_WOW_zakboekje.indd 40 2/09/17 11:37

2 Brainstorm: schrijf je voorkennis en ideeën over het onderwerp uit in een mindmap

- Brainstormen: welke ideeën en voorkennis heb je al over het onderwerp? Hoe ga je je mindmap vormgeven?

- Een **mindmap** maken
  - Onderwerp beschrijven
  - Voorkennis beschrijven
  - Ideeën weergeven

512780_237_WOW_zakboekje.indd 41 2/09/17 11:37

3 Zoek informatie en vul je mindmap verder aan

- Zoek de nodige informatie op.
  - Bepaal **welke** informatie je nog wilt opzoeken.
  - Bepaal **waar** je informatie zult opzoeken.
  - Bepaal de **zoektermen** om de geschikte informatie te vinden.
  - Bekijk de tekst globaal om te beslissen of hij **relevant** is om te lezen.

- **Selecteer** de juiste informatie en **lees** die informatie.

- Vul je **mindmap** aan met de nieuwe informatie.

WoW!-map, Schrijfwijzer p. 30

512780_237_WOW_zakboekje.indd 42 2/09/17 11:37

3 Zoek informatie en vul je mindmap verder aan

- Informatie opzoeken

- Informatie selecteren en lezen

- Mindmap aanvullen

512780_237_WOW_zakboekje.indd 43 2/09/17 11:37

4 Orden de informatie in de mindmap en zoek verbanden

- Bekijk je mindmap opnieuw en vraag je af of alle informatie **relevant** is voor jouw tekst. Schrap de informatie die niet relevant is voor je tekst.

- Zoek naar een structuur in je mindmap en **orden** de informatie: wat komt eerst, wat komt daarna?

- Zoek **verbanden** tussen de informatie en herschik je mindmap: wat is aan elkaar gelinkt?

- Zoek goede **signaalwoorden** om de samenhang duidelijk te maken en plaats ze in de mindmap. Je vindt een lijst met signaalwoorden op p. 60 van dit boekje.

WoW!-map, Schrijfwijzer p. 37

512780_237_WOW_zakboekje.indd 44 2/09/17 11:37

4 Orden de informatie in de mindmap en zoek verbanden

- Relevantie van de informatie bepalen

- Informatie ordenen

- Verbanden zoeken

- Signaalwoorden plaatsen in de mindmap

512780_237_WOW_zakboekje.indd 45 2/09/17 11:37

5 Schrijf de tekst

- Schrijf de tekst aan de hand van de **mindmap** met de **signaalwoorden**.
  - Tips om de mindmap om te zetten in tekstformaat:
    - Gebruik XMind in combinatie met MS Word.
    - Gebruik Kurzweil 3000.

  - Tips om een duidelijke tekst te schrijven met goed gekozen woorden:
    - Geef je tekst een inleiding, midden en slot.
    - Gebruik signaalwoorden.
    - Zoek synoniemen.
    - Gebruik een digitaal woordenboek.

  - Tips om correcte zinnen te schrijven:
    - Gebruik voldoende leestekens.
    - Schrijf hoofdletters.
    - Geef je zinnen een onderwerp en werkwoord.
    - Maak je zinnen zo kort mogelijk.
    - Probeer 'men' te vermijden.
    - Gebruik verwijswoorden.

512780_237_WOW_zakboekje.indd 46 2/09/17 11:37

5 Schrijf de tekst

- Tekst schrijven
  - De mindmap omzetten in tekstformaat
  - Een duidelijke tekst schrijven met goed gekozen woorden
  - Correcte zinnen schrijven

512780_237_WOW_zakboekje.indd 47 2/09/17 11:37

- Tips voor spelling:
  - Fris een aantal regels op om werkwoordsfouten te beperken.

  - Gebruik hulpmiddelen om fouten te beperken. Duid jouw voorkeur(en) hieronder aan.
    - Woordvoorspeller
    - Spraakherkenningssoftware
    - Spellings- en grammaticacontrole
    - Digitaal woordenboek
    - Voorleesfunctie
    - Homofonenfunctie

WoW!-map, Schrijfwijzer p. 45

512780_237_WOW_zakboekje.indd 48 2/09/17 11:37

- Spelfouten beperken

Geef een kleur aan de hulpmiddelen in de checklist die je wilt gebruiken.

Op p. 58 kun je feedback bijhouden over je schrijftaak. Zo kun je er bijvoorbeeld ook een lijst aanleggen met vaak voorkomende fouten.

512780_237_WOW_zakboekje.indd 49 2/09/17 11:37

6 Herlees, schrap en herschrijf

- Herlees de tekst minstens één keer en richt je op de **inhoud** van de tekst.
  - In stilte
  - Hardop
  - Met voorleessoftware

Gebruik onderstaande **checklist**.

- Bekijk de **beoordelingscriteria**. Heb je voldaan aan deze criteria?
- Wordt in de **inleiding** het onderwerp van de tekst duidelijk?
- Is het **midden** van de tekst opgedeeld in alinea's?
- Wordt in elke alinea één gedachte (met een hoofdzin) uitgewerkt?
- Zijn de alinea's niet te lang?
- Is de volgorde van de alinea's logisch?
- Zijn de alinea's gescheiden door witregels?
- Is er een duidelijke **conclusie** aan het einde van de tekst?
- Is het woordgebruik duidelijk en gevarieerd genoeg?
- Heb je voldoende en duidelijke **signaalwoorden** gebruikt?
- Is het woordgebruik gevarieerd? Gebruik eventueel nog een (synoniemen)woordenboek.

512780_237_WOW_zakboekje.indd 50 2/09/17 11:37

6 Herlees, schrap en herschrijf

- Herlezen, schrappen en herschrijven: **inhoud**

Markeer in de checklist hiernaast de punten waaraan je extra aandacht wilt schenken.

512780_237_WOW_zakboekje.indd 51 2/09/17 11:37

- Herlees de tekst minstens één keer en richt je op de **spelling en zinsbouw** van de tekst.
  - In stilte
  - Hardop
  - Met voorleessoftware

  Gebruik onderstaande **checklist**.
  - Heb je voldaan aan de **beoordelingscriteria** en de **richtlijnen** wat betreft de lengte van de tekst, spelling, grammatica …?
  - Zijn de leestekens correct?
  - Zijn de hoofdletters correct?
  - Bevatten de zinnen een **onderwerp** en **werkwoord**?
  - Is het **werkwoord** correct **aangepast** aan het onderwerp (enkelvoud/meervoud)?
  - Heb je **actieve** zinnen gebruikt?
  - Kun je woorden weglaten om je **zin korter en duidelijker te maken**?
  - Zijn alle **verwijswoorden** correct en duidelijk?

- **Schrap, herschrijf** en doe dit opnieuw tot je zelf tevreden bent over je tekst.

512780_237_WOW_zakboekje.indd 52 2/09/17 11:37

- Herlezen, schrappen en herschrijven: **spelling en zinsbouw**

Markeer in de checklist hiernaast de punten waaraan je extra aandacht wilt schenken.

512780_237_WOW_zakboekje.indd 53 2/09/17 11:37

- Laat een andere persoon je tekst **nalezen en verbeteren. Bespreek de feedback en houd deze bij** voor volgende schrijfopdrachten.

WoW!-map, Schrijfwijzer p. 79

512780_237_WOW_zakboekje.indd 54 2/09/17 11:37

- Feedback **vragen**

- Feedback **bijhouden en verwerken**

Welke feedback onthoud je voor je volgende tekst? Op p. 58 kun je alle feedback bijhouden over je schrijftaken.

512780_237_WOW_zakboekje.indd 55 2/09/17 11:37

7 Verzorg de lay-out

- Pak de lay-out aan.
  - Kies een **lettertype** dat duidelijk leesbaar is.
  - Gebruik **vet** of *cursief* om een woord te benadrukken.
  - Zorg voor voldoende **witruimte** op een pagina.
  - Zorg dat je **titels** op dezelfde manier zijn opgemaakt.
  - Zorg voor een goede **inhoudsopgave** bij een uitgebreide schrijfopdracht.

WoW!-map, Schrijfwijzer p. 90

512780_237_WOW_zakboekje.indd 56 2/09/17 11:37

7 Verzorg de lay-out

- Lay-out aanpakken

512780_237_WOW_zakboekje.indd 57 2/09/17 11:37

Noteer hier feedback van JEZELF op je schrijftaken

512780_237_WOW_zakboekje.indd 58 2/09/17 11:37

Noteer hier feedback van ANDEREN op je schrijftaken

512780_237_WOW_zakboekje.indd 59 2/09/17 11:37

Lijst met signaalwoorden

Opsomming (…)	ook, tevens, en, eveneens, daarbij, bovendien, daarnaast, nog, ten eerste, ten tweede, zowel … als, verder …
Oorzaak (°) en gevolg (→)	doordat, daardoor, waardoor, hierdoor, met als gevolg, ten gevolge van, zodat, bijgevolg …
Reden	want, aangezien, omdat, immers, namelijk, derhalve, daarom …
Conclusie (→)	dus, daarom, dat houdt in, kortom, tot slot, ten slotte, samengevat …
Vergelijking (<, >, =, ≠)	net als, zoals, evenals …
Voorbeeld (bv.)	bijvoorbeeld of bv., als voorbeeld, ter illustratie …
Tegenstelling (↔)	maar, echter, integendeel, daarentegen, toch, anderzijds, niettemin, desondanks, terwijl daarentegen …
Tijd (1, 2, 3)	eerst, dan, vervolgens, daarna, later, toen, vroeger, voordat …
Doel en middel	om te, door te, opdat, door middel van, daarmee, teneinde …
Voorwaarde	als, indien, wanneer, in het geval, mits, tenzij, op voorwaarde dat …

512780_237_WOW_zakboekje.indd 60 2/09/17 11:37

Niet te vergeten

512780_237_WOW_zakboekje.indd 61 2/09/17 11:37

512780_237_WOW_zakboekje.indd 62 2/09/17 11:37

Wijzer op Weg-zakboekje
Dit WoW!-zakboekje hoort bij het begeleidingstraject 'Wijzer op Weg'.

Wijzer op Weg is een wetenschappelijk onderbouwd begeleidingsprogramma dat flexibel ingezet kan worden voor studenten met dyslexie. Het begeleidt studenten op korte tijd bij de voor hen **meest werkzame studie- en schrijfstrategieën**: lange teksten verwerken, grote hoeveelheden studeren, uitgebreide papers en verslagen schrijven en dat alles plannen en organiseren.

Projectmedewerkers & auteurs:
Ellen Meersschaert, Annelies Aerts,
Eline Van Kerckhove, dr. Jolien De Brauwer,
dr. Wim Tops & dr. Astrid Geudens

THOMAS MORE

512780_237_WOW_zakboekje.indd 63 2/09/17 11:37

Voor wie kopiëren wil:
U vindt dit boek goed en wenst er kopieën van te maken.
Besef dan:

- dat dit boek de vrucht is van intense arbeid: auteurs en uitgever hebben er heel wat geld en energie in gestoken;
- dat auteurs en uitgeverij van dit werk moeten bestaan;
- dat kopiëren zonder voorafgaande schriftelijke toestemming onwettig is.

©2017, Abimo
Abimo maakt deel uit van Pelckmans uitgevers nv
www.pelckmansuitgevers.be
Brasschaatsteenweg 308, 2920 Kalmthout, België

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, op welke wijze ook, zonder de uitdrukkelijke voorafgaande en schriftelijke toestemming van de uitgever, behalve in geval van wettelijke uitzondering. Informatie over kopieerrechten en de wetgeving met betrekking tot de reproductie vindt u op www.reprobel.be.

All rights reserved. No part of this book may be reproduced, stored or made public by any means whatsoever, whether electronic or mechanical, without prior permission in writing from the publisher.

D/2017/6699/26
ISBN 978 94 6234 237 8
NUR 113, 143

abimo.be
uitgeverijabimo